

Topographicae descriptionis Euboeae insulae specimen.

Hoc argumentum jam ante hos sedecim annos a Pflugio, viro celeberrimo, pertractatum esse, me quidem non fugit, sed et hanc opellam, quam non sine aliquo studio per plures annos perficere conabar, rei indagandae non plane inutilem fore, ausus sum sperare.

I. De nominibus hujus insulae.

Euboea, septentrionali, australi et orientali latere mari Euboico, parte maris Aegaei, et ab occidentali Euripo circumfusa antiquissimis temporibus plura habebat nomina. Appellabatur enim *Μάκρης* vel *Μακρὰ* 1) propter suam formam, extenditur enim a regione Caurina Euronotum versus circiter ducenta millia stadiorum 2) i. e. triginta milliar. german. a promontorio Cenaeo usque ad promontorium Geraestum 3). Praeterea haec insula appellabatur Abantis vel Abantias 4) ab Abantibus, qui Homeri temporibus vel soli hanc insulam habitabant, vel maximam ejus partem obtinebant. Tum insula *Ὀχη* dicebatur 5), quod nomen proprie australem montium partem in orientali latere insulae designat, postea vero ad australem partem ipsius insulae et demum ad totam insulam translatum est. Denique insula *Ἐλλοπία* 6) a vetere urbe insulae nuncupata est; Chalcodontis, Chalcodotis,

1) Antea vocitata est Macris - ut Aristoteles tradit Macra. Plin. hist. nat. 4, 12. Ἔστι γὰρ μακρὰ, διὸ Μάκρης ὠνομάσθη. Agathemeri compend. geogr. 1, 5.

2) Παραμῆρης μὲν τοίνυν ἐστὶν ἡ νῆσος ἐπὶ χιλίους σχεδὸν τι καὶ διακοσίους σταδίους ἀπὸ Κηραίου πρὸς Γεραιστόν. Strabo 10. p. 4. ed. Tzschucke.

3) Agathemerus vero longitudinem insulae constituit ad septingenta millia stadiorum c. 5. μήκος σταδίων αψ.

4) Ut Menaechmus tradit Abantias. Plin. l. c.

5) Καὶ Ὀχη δὲ ἐκλεῖτο ἡ νῆσος Strabo l. 10. p. 9.

6) Καὶ Ἐλλοπία δ' ὠνομάσθη ἀπο' Ἐλλοπος τοῦ Ἴωνος, Strabo l. c. p. 10.

Chalcis 1) propter aes ibi repertum; Asopis a rege Asopo, cujus filia Euboea fuit 2). Nomen Euboeae insula vel ab hac Euboea, vel ob pingua pascua accepisse videtur.

II. De magnitudine hujus insulae.

Euboea est maxima insula maris Aegaei et quinta maris interni 3). A Thessalia sinu Pagasaeo et Maliaco, a Locride, Boeotia et Attica Euripo dividitur, ea hujus freti parte, quae proprie Chalcidem a Boeotia sejungit 4). Antiquissimis temporibus Euboea continenti conjuncta 5), tum vero terrae motu, vel undarum violentia ab illa diremta esse dicitur 6). Euripus (*Εὐρίπος ὁ Χαλκίδος* vel *Χαλκιδινός*) uno eodemque die temporibus non constitutis fluxum et refluxum septies habet 7) quam rem veteres scriptores *παλιῆροισιν* dicunt 8) et varia ratione explicare conantur. Livius enim ventis eam effici putat, neque certam quandam legem sequi, sed temere fieri 9).

Fluxus et refluxus maris interni, qui hic minus quam in apertis maribus discerni possunt, et qui uno eodemque die bis constitutis temporibus intra spatium sex horarum reciprocant, mihi ad rem explicandam nequaquam sufficiunt. Propterea major fides habenda esse mihi videtur Plinio, Straboni et Pomponio Melae quam Livio, etsi cum Strabone dicere cogor: *τὴν δ' αἰτίαν ἐν ἄλλοις σκεπτέον*. —

Dodwellius, ob nimium solis ardorem consilium insulae accuratius investigandae abjicere coactus narrat: se ipsum vidisse aquam hora septima vespertina septentrionem versus

- 1) Antea vocitata est Chalcodontis. Plin. 4, 12. Ut Callidemus tradit Chalcis, aere ibi primum reperto. Plin. 1. c.
- 2) Ut poetae vulgo Asopis. Plin. 1. c.
- 3) *Μεγίστη Σάρδω· δευτέρα Σικελία· τρίτη Κρήτη· τετάρτη Κύπρος· πέμπτη Εὐβοία*. Periplus Scylacis p. m. 56. et Agathem. compend. geogr. 1. 2. c. 8.
- 4) *Τοῦ Εὐρίπου τὴν Εὐβοίαν ἀπὸ τῆς Βοιωτῶν διεύροτος κ. τ. λ.* Pausan. 9, 19.
- 5) Euboea et ipsa avulsa Boeotiae tam modico interfluente Euripo, ut ponte jungatur. Plin. 1. c.
- 6) Natura avellit Siciliam Italiae, Euboeam Boeotiae. Plin. 1. c.
- 7) In Euboea Euripus septies reciprocatur. Plin. 2, 97.
- 8) *Περὶ δὲ τῆς παλιῆροῦ τοῦ Εὐρίπου τοσοῦτον μόνον εἰπεῖν ἱκανόν, ὅτι ἐπτάκις μεταβάλλειν φασὶ καθ' ἡμέραν ἑκάστην καὶ νύκτα*. Strabo 9. p. 401.
- 9) Venti ab utriusque terrae praealtis montibus subiti ac procellosi se dejiciunt et fretum ipsum Euripi non septies die, sicut fama fert, temporibus stas reciprocatur, sed temere in modum venti nunc huc, nunc illuc verso mari, velut monte praecipiti devolutus torrens rapitur 1. 28. c. 6.